

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И
ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА, ПОВРАТНИКА
ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ,
МИГРАНАТА БЕЗ УТВРЂЕНОГ СТАТУСА И
ТРАЖИЛАЦА АЗИЛА У ГРАДУ ВАЉЕВУ ЗА
ПЕРИОД 2022. - 2025.ГОДИНЕ**

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Ваљевоу за период 2022-2025. године.

Члан 2.

Саставни део ове Одлуке чини Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Ваљевоу за период 2022-2025. године.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ
ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО
РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА, ПОВРАТНИКА ПО
СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ, МИГРАНАТА
БЕЗ УТВРЂЕНОГ СТАТУСА И ТРАЖИЛАЦА
АЗИЛА У ГРАДУ ВАЉЕВУ
ЗА ПЕРИОД 2022-2025. ГОДИНЕ**

1 УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Град Ваљево се налази у западној Србији у котлини кроз коју протиче река Колубара и сврстава се међу најстарија градска насеља Србије. Име Ваљево се по први пут помиње у једном документу сачуваном у Хисторијском архиву у Дубровнику датираном на 1393. годину. Од тада, насеље има преко шест стотина година потврђеног континуираног постојања.

Током историје српског народа Ваљевци и Ваљевке су често имали истакнуту улогу у покретима за национално ослобођење, али, поред војсковођа и народних вођа, велики број значајних књижевника, уметника и научника пореклом је из Ваљева.

Град Ваљево има повољан географски положај који се огледа у близини више важних саобраћајница, као што су Ибарска магистрала, аутопут „Милош Велики“, пруга Београд – Бар и релативно мала удаљеност од главног града Београда (непуних 100 километара југозападно). Град се налази на просечној надморској висини од 185 метара, а према попису из 2011. године, на територији града Ваљева живи 90.312 становника.

Град Ваљево, годинама улаже значајне напоре да унапреди положај избеглих, интерно расељених, повратника, социјално угрожених лица, Рома и других посебно осетљивих категорија.

Изради ЛАП - а (Локалног акционог плана) приступамо са пажњом и уверењем да солидарним приступом, добром међусекторском сарадњом, али и традицијом града племенитих људи и добрих домаћина, градимо чврст темељ бољег друштва. Друштва које претпоставља могућност негативних процеса и на адекватан начин поступа са људима у стању потребе, које су животне околности ставиле у контекст миграција, у најширем смислу.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА, ПОВРАТНИКА ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ, МИГРАНАТА БЕЗ УТВРЂЕНОГ СТАТУСА И ТРАЖИЛАЦА АЗИЛА У У ГРАДУ ВАЉЕВУ 2022-2025 биће основ за наша даља поступања са наведеним лицима, али са друге стране једнако снажно ћемо охрабривати солидаран, емпатичан однос према свим људима без разлике. То опредељење је главна стратешка одредница за све активности које планирамо. Управо зато, све напред наведено има за циљ смањење свеукупне изложености сиромаштву, социјалној искључености и надасве стремљење ка пуној интеграцији у локални амбијент.

Дакле, овај документ је логичан наставак општег стратешког приступа развоју града, који све своје становике третира једнако, са могућношћу да максимизирају своје личне и друштвене потенцијале.

У Ваљевоу, Градоначелник
мај 2022. године Лазар Гојковић

2 УВОД

Правни основ и разлози за доношење Локалног акционог плана

Локални акциони план за унапређење положаја миграната представља план акције за унапређење положаја избеглица, интерно расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса. У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), избеглица је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може, или због поменутог страха не жели да се у њу врати.

Појам избеглице је Протоколом из 1967. године проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. Статус избеглице у Републици Србији, Комесаријат за избеглице и миграције признаје у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 - СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10). Интерно расељена лица су она која су била присиљена да напусте своје домове, али су остала у границама своје државе. Разлози због којих су била присиљена да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. Повратници по основу Споразума о реадмисији су лица која су добровољно или присилно враћена из држава у којима су неосновано боравила (одбијен захтев за азил, истекла виза) у земље порекла, на основу потписаног споразума о реадмисији између Европске заједнице и Републике Србије¹.

¹ (<http://en.wikipedia.org/wik/Refugee>) 2 (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person),

Повратник по основу Споразума о реадмисији је држављанин Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу споразума о реадмисији које је закључила Република Србија. То су лица која су добровољно или присилно враћена из држава у којима су неосновано боравила (одбијен захтев за азил, истекла виза) у земље порекла, на основу потписаног споразума о реадмисији између Европске уније и Републике Србије. Ова популација је у већини социјално угрожена, насељена у неформалним насељима, те њихова егзистенцијална ситуација често утиче на намере ка поновној емиграцији.

Споразумом између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године, уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице.

Спречавање нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по основу Споразума о реадмисији су један од услова за стављање Републике Србије на Белу шенген листу.

У циљу испуњавања својих обавеза, Влада Републике Србије усвојила је **Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године**, („Службени гласник РС”, број 15/09). Усвојен је и Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. године.

Тражиоци азила²/ лица која траже азил су лица која поднесу захтев за азил на територији Републике Србије, а о чијем захтеву није донета коначна одлука. То значи да су та лица у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18.

http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakon_a/3118-12Lat.pdf Тражиоци азила

² Закон о азилу, члан 2. („Сл.гласник РС”, бр. 109/2007)

јуна 2015. године, основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Имајући у виду велику флукуацију миграната у потреби чији статус није решен, као и чињеницу да су током целе избегличке кризе присутни на територији Града или да постоје индиције и могућност организовања њиховог смештаја у Граду, потребно је да се предузму мере у складу са одлукама које донесу надлежне институције и Радна група. Првенствено је потребно јачање капацитета за унапређење квалитета живота у локалној средини кроз опремање смештајног простора, простора за информативне, едукативне, спортске и здравствене услуге, као и спровођење неопходних активности на јачању толеранције и отклањања предрасуда и страха кроз развој комуникације и дијалога. У овом документу под процесом локалног акционог планирања подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене, значајне за живот ових лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода.

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у сету докумената донетим на националном и локалном нивоу, а од значаја су за управљање миграцијама. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај Локални акциони план узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја миграната овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

3 Савет за миграције Града Ваљева и Локални акциони план

Савет за миграције града Ваљева, формиран решењем градоначелника града Ваљева број 112-1030/2021-09 од 09.12.2021.године, у саставу Марко Јевтић, председник савета, Саша Исидоровић, секретар Савета, чланови Зора Бојичић, Гордана

Јоксовић, Ненад Бранковић, Катарина Милићевић, Александар Томић, Милан Ђенадић, Марија Весић, Данијела Јанковић и Душан Перић, на седници одржаној 22. децембра 2021. године, донео је Закључак о приступању изради Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Ваљеву за период 2022-2025. године.

4 Стратешки оквир ЛАП-а

Стратешки оквир локалног акционог плана је одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у сету докумената донетим на националном и локалном нивоу а од значаја су за управљање миграцијама. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај ЛАП узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Ваљеву за период 2022-2025. године (у даљем тексту: ЛАП) дефинише правце деловања Града Ваљева у области унапређења положаја циљних група овог ЛАП-а, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати њихов садашњи положај, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. Он представља део напора које локална заједница чини са основним циљем да се у пуној мери имплементирају политике и праксе подршке лицима у статусу избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, азиланата као и миграната у потреби без статуса.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила на подручју Града Ваљева. Израђен је кроз партиципативни и партнерски приступ који ће бити примењен и у процесу његове реализације, праћења и извештавања. Град Ваљево намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са националним и међународним организацијама и институцијама који се баве унапређењем положаја особа са инвалидитетом. Овако конципиран ЛАП требало би да осигура квалитетну имплементацију, као и да постави основ за оптималан квалитет резултата који

се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила доноси се на период од 4 године (од 2022. до 2025. године).

Критеријуми Локалног акционог плана за избор приоритетних група међу избеглицима, интерно расељеним лицима, повратницима по основу Споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса на територији Града Ваљева су:

- Видљивост и распрострањеност проблема циљне групе у локалној заједници;
- Бројност циљне групе;
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе;
- Степен угрожености циљне групе;
- Заинтересованост саме циљне групе за решавање сопствених проблема;
- (Не)обухваћеност групе системским мерама подршке (испалих из система организоване друштвене подршке);
- Елиминаторни критеријум: ресурси којима располаже локална самоуправа и бројне потребе које има на својој територији.

Приоритетне групе на основу ових критеријума су:

- Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање, а која живе у сопственим недовршеним и безусловним објектима.
- Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање, а која живе као подстанари и плаћају станарину.
- Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих, интерно расељених и повратника.
- Породице избеглих, интерно расељених и повратника чији су чланови тешко болесни, или имају децу ометену у развоју.
- Незапослена, радно способна избегла, интерно расељена лица и повратници.
- Тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса на територији Града Ваљева

Најугроженија лица (посебно рањиве категорије) у оквиру наведених приоритетних група:

- Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју
- Самохрани родитељи без сталних примања
- Самачка / старачка домаћинства
- Породице у којима је жена носилац домаћинства
- Вишечлане и вишегенерацијске породице
- Деца до 18 година без родитељске пратње у категорији мигранти и/или тражиоци азила
- Становници нехигијенских насеља- интерно расељена лица и повратници по основу Споразума о реадмисији ромске националности
- Правно невидљива лица, лица без правног субјективитета
- Лица без правног субјективитета – „правно невидљива лица“, тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, као и лица која су уписана у матичне књиге, а не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ³ заједнице који живе у неформалним насељима;
- Деца из избеглих, повратничких и интерно расељених породица испала из процеса основног школског образовања;
- Повратнице и интерно расељене жене, припаднице РАЕ заједнице, које живе у неформалним насељима;
- Лица која су била жртве трговине људима.

У складу са Чланом 12. Закона о управљању миграцијама формирају се **локални Савети за миграције** ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на територији Града или Општине.

Задатак Савета у општинама и градовима које су успоставиле Савет предвиђа следеће активности:

- Прибавља податке и прати и сагледава стање у процесу миграција на територији града;
- Предлаже приоритете, програме, мере и плановеактивности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама на територији града, у складу са реалним могућностима;
- Предлаже акциони план за унапређење положаја миграната на територији града и учествује у његовој изради;
- Прати остваривање законске заштите у смислу доступности исте и покреће иницијативе за измене и допуне прописа ради унапређења положаја миграната;

³ Роми, Ашкалије, Египћани

- Сарађује са градским управама и службама, јавним и јавно-комуналним предузећима, установама, институцијама и организацијама цивилног друштва и иницира активности у циљу развоја међународне сарадње, и сарадње са другим јединицама локалне самоуправе и по потреби позива их на своје седнице;
- Сарађује са Комесаријатом за избеглице и миграције и на његов захтев доставља извештаје о предузетим мерама и другим питањима из области управљања миграцијама на територији града;
- Информише јавност и Градско веће о активностима Савета;
- Обавља друге послове из области миграција, у складу са Законом.

5 Информације о институцијама укљученим у развој документа

Процес израде локалног акционог плана спроведен је крајем 2021. године и заокружен у првом кварталу 2022. године, уз активно учешће чланова Савета за миграције, уз поштовање свих здравствено–безбедоносних препорука и мера поводом актуелне пандемије. Такође цивилно друштво је пружило подршку како би се обезбедила адекватна партиципација заједнице.

Процес израде ЛАП-а у Граду Ваљеву, заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- ✓ **Локалан** – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- ✓ **Партиципативан** – у изради су укључени битни актери процеса друштвено организоване подршке;
- ✓ **Утемељен** на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама
- ✓ **Прилагођен** ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- ✓ **Користи** савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- ✓ **Подстиче** одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса израде ЛАП-а коришћени су различити извори и начини прикупљања података: статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и

миграције Републике Србије (КИРС), Градске управе града Ваљева, Центра за социјални рад (ЦСР), Националне службе за запошљавање (НСЗ) и локалних организација цивилног друштва (ОЦД).

6 Консултације са заинтересованим странама и циљним групама

Процес израде ЛАП-а подразумевао је тзв. **"партиципативни приступ"**. У изради су учествовали представници институција, организација цивилног друштва и појединци. Између осталог, примењено је и **начело јавности и партнерства**, које подразумева да се јавне политике утврђују у оквиру транспарентног и консултативног процеса, односно да се током израде и спровођења планских докумената, као и анализе ефеката и вредновања учинака јавних политика, спроводи транспарентан процес консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама.

Током израде ЛАП-а одржане су консултације са заинтересованим странама и циљним групама, као и са представницима локалних организација цивилног друштва. Том приликом су идентификоване активности и услуге које је потребно обухватити акционим планом како би одговорили на потребе циљних група овог ЛАП-а.

7 Спровођење јавне расправе

Јавна расправа је спроведена у периоду април-мај 2022. године. Заинтересоване стране су биле у прилици да доставе своје предлоге или примедбе на нацрт документа.

Јавна презентација је одржана у форми округлог стола у просторијама Градске управе града Ваљева 5.5.2022. године. Учествовало је више од 10 заинтересованих грађана и преставника локалних институција и невладиних организација који су доставили своје сугестије и предлоге.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса у Граду Ваљеву за период 2022-2025. године усвојен је од стране Градског већа града Ваљева у мају 2022. године, а затим је усвојен и од стране Скупштине града Ваљева.

Напомена: Све формулације у овом документу употребљене у мушком роду односе се на особе оба пола.

8 ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ И ПРАВНИ ОКВИР РЕЛЕВАНТАН ЗА ЛАП

Република Србија потписница је свих основних међународних докумената из области релевантних за

питања решавања статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса а које третира овај Локални акциони план, а који су наведени у релевантним националним стратешким документима и регулисани националним законодавством.

9 Национални законски оквир

Поред Устава Републике Србије, низ закона је основ различитих аспеката овог Локалног акционог плана, укључујући:

- Закон о управљању миграцијама⁴
- Закон о избеглицима⁵
- Закон о странцима⁶
- Закон о граничној контроли⁷
- Закон о азилу и привременој заштити⁸
- Споразум између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве⁹ и билатерални споразуми о реадмисији са другим државама
- Закон о пребивалишту и боравишту грађана¹⁰
- Закон о бесплатној правној помоћи¹¹
- Закон о социјалној карти¹²
- Закон о матичним књигама¹³
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености¹⁴
- Закон о заштити права и слобода националних мањина¹⁵
- Закон о националним саветима националних мањина¹⁶
- Закон о забрани дискриминације¹⁷
- Закон о социјалној заштити¹⁸
- Закон о финансијској подршци породици са децом¹⁹
- Закон о основама система образовања и васпитања;²⁰ Закон о предшколском образовању и васпитању;²¹ Закон о основном образовању и васпитању;²² Закон о средњем

образовању и васпитању;²³ Закон о високом образовању;²⁴ Закон о ученичком и студентском стандарду;²⁵ Закон о учбеницима²⁶

- Законом о просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године²⁷
- Закон о становању и одржавању стамбених зграда²⁸
- Закон о јавном здрављу²⁹
- Закон о Црвеном крсту Србије³⁰
- Закон о планском систему Републике Србије³¹
- Закон о државној управи³²
- Закон о локалној самоуправи³³

Поред закона, релевантна су и друга правна акта која регулишу питања положаја статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса:

- Уредба о утврђивању програма за подршку добровољног повратка странаца за период од 2019. до 2021. године³⁴
- Уредба о начину укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је признато право на уточиште³⁵
- Уредба о мерилима за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и условима коришћења стамбеног простора за привремени смештај³⁶
- Уредба о збрињавању избеглица³⁷

10 Национални стратешки оквир

- Стратегија за управљање миграцијама³⁸

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 107/12

⁵ „Службени гласник РС” бр. 18/92, „Службени лист СРЈ” број 42/02 - СУС, „Службени гласник РС”, бр. 30/10, број 107/12 - др. закон

⁶ „Службени гласник РС”, бр. 24/18 и 31/19

⁷ „Службени гласник РС”, бр. 24/18

⁸ „Службени гласник РС”, бр. 24/18

⁹ „Службени гласник РС”, број 105/18

¹⁰ „Службени гласник РС”, бр. 87/11

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 87/2018

¹² „Службени гласник РС”, бр. 14/2021-3

¹³ „Службени гласник РС”, бр. 20/2009-30, 145/2014-72, 47/2018-8

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 36/09, 30/10 - др. закон, 88/10,

38/15, 113/17 - др. закон, 113/17, 49/21.

¹⁵ „Службени лист СРЈ”, бр. 11/02, „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 97/13, 47/18.

¹⁶ „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 20/14 - УС и 55/14.

¹⁷ „Службени гласник РС”, број 22/20⁰⁹.

¹⁸ „Службени гласник РС”, број 24/20¹¹.

¹⁹ „Службени гласник РС”, бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021, 51/2021, 53/2021, 66/2021

²⁰ „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020

²¹ „Службени гласник РС”, бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017, 10/2019.

²² „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018, 10/2019.

²³ „Службени гласник РС”, бр. 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24, 52/2021-3

²⁴ „Службени гласник РС”, бр. 88/2017-41, 27/2018-3 (др. закон), 73/2018-7, 67/2019-3, 6/2020-3 (др. закон), 6/2020-20 (др. закон), 11/2021-3, 67/2021-3 (др. закон), 67/2021-7

²⁵ „Службени гласник РС”, бр. 18/2010-54, 55/2013-38, 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-8

²⁶ „Службени гласник РС”, бр. 27/2018-13

²⁷ „Службени гласник РС”, бр. 88/2010-4

²⁸ „Службени гласник РС”, бр. 104/2016, 9/2020 - др. закон

²⁹ „Службени гласник РС”, бр. 15/2016-25

³⁰ „Службени гласник РС”, бр. 107/2005

³¹ „Службени гласник РС”, бр. 30/18

³² „Службени гласник РС”, бр. 79/2005-3, 101/2007-4, 95/2010-7,

99/2014-11, 30/2018-3 (др. закон), 47/2018-7

³³ „Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18, 111/21 - др. закон

³⁴ „Службени гласник РС”, бр. 10/2019

³⁵ „Службени гласник РС”, бр. 101/2016, 56/2018, 56/2018

³⁶ „Службени гласник РС”, бр. 63/2015, 56/2018

³⁷ „Службени гласник РС”, бр. 20/1992, 70/1993, 105/1993, 8/1994, 22/1994, 34/1995, 36/2004

³⁸ „Службени гласник РС”, број 59/2009

- Стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године³⁹
- Стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији⁴⁰
- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији период од 2018. до 2020. године, са пратећим Акционим планом⁴¹
- Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021 – 2027. године⁴²
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године⁴³
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020⁴⁴
- Стратегија националне безбедности⁴⁵
- Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године⁴⁶ са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2030.⁴⁷
- Стратегија јавног здравља за период 2018-2026⁴⁸
- Стратегија за стално унапређење квалитета здравствене заштите и безбедности пацијената⁴⁹
- Национална стратегија социјалног становања⁵⁰
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације⁵¹
- Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године⁵²

- Стратегија руралног развоја града Ваљева 2012.-2022.
- Локални план управљања отпадом града Ваљева 2020-2030.
- Акциони план енергетског сектора града Ваљева за период до 2020. године
- Локални акциони план за децу,
- Локални акциони план за образовање Рома, 2019-2023.
- Локални акциони план за здравствену заштиту Рома и Ромкиња за период 2019.-2023. године
- Локални акциони план за унапређење становања Рома и Ромкиња за период 2019.-2023. године
- Локални акциони план за запошљавање Рома и Ромкиња за период 2019.-2023. године
- Локални акциони план социјалне заштите града Ваљева 2018.-2022. године

Анализа правног оквира указала је да постоји дефинисан правни оквир за планирање активности на побољшању положаја миграната, уз напомену да иако је рок важности неких стратешких докумената истекао, ипак дају недвосмислено јасан оквир и правац за израду овог документа.

Истовремено, запажа се да је на локалном нивоу неопходна добра координација између планских аката појединачних ресора, имајући у виду да се питање положаја миграната везује, осим за област миграција и за области социјалне заштите, бриге о породици и деци, демографије и популационе политике, здравства, привреде, становања, образовања, културе, спорта, у делу активности намењених побољшању положаја најрањивијих категорија миграната.

Посебно је важна координација планирања и активности Града Ваљева у области унапређења положаја интерно расељених лица са КиМ и повратника по споразумима о реадмисији ромске припадности, имајући у виду да су ове категорије обухваћене и стратегијом за унапређење положаја Рома и стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица, као и и Локалним акционим планом-овима.

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења социо-економског положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека с којима се локална заједница суочава и које пружа шира друштвена заједница својим правним и институционалним механизмима уколико се заобиђу препреке на том путу.

11 Локални правни и стратешки оквир

Локалне стратегије и политике на локалном нивоу:

- Стратегија социјалне заштите града Ваљева 2018.-2022.
- Стратегија одрживог развоја града Ваљева 2010-2020.

³⁹ "Службени гласник РС", бр. 62/2015

⁴⁰ „Службени гласник РС”, број 15/2009

⁴¹ „Службени гласник РС”, број 105/2018

⁴² "Службени гласник РС", број 21/2020

⁴³ "Службени гласник РС", број 26/2016

⁴⁴ „Службени гласник РС”, број 9/2017

⁴⁵ „Службени гласник РС”, број 94/2019

⁴⁶ "Службени гласник РС", бр. 18/2021 и 36/2021 – исправка

⁴⁷ „Службени гласник РС”, број 63/2021

⁴⁸ „Службени гласник РС”, број 67/2018

⁴⁹ „Службени гласник РС”, број 15/2009

⁵⁰ „Службени гласник РС”, број 13/2012

⁵¹ „Службени гласник РС”, број 60/2013

⁵² "Службени гласник РС", бр. 80/2020

12 ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

12.1 Кључни налази

Претходни плански документ Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у Граду Ваљевоу (2010-2013) је документ који је изражавао одређења локалне самоуправе да побољша услове живота и могућности за интеграцију избеглих и интерно расељених у локалну заједницу.

Овај План је био заснован на свеобухватној анализи ситуације релевантне за унапређење положаја избеглих и интерно расељених и усмерен на све особе у Граду Ваљевоу које су биле изложене присилним миграцијама и егзистенцијалним потешкоћама, а бораве на територији Града Ваљева. Према тадашњим званичним подацима, број регистрованих интерно расељених лица у Граду Ваљевоу било је 585, а избеглих лица је 4294.

Општи циљ Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица био је: Побољшан социјално-материјални положај избеглих и интерно расељених лица у Граду Ваљевоу путем систематских и одрживих програма за унапређење њихове интеграције у локалну заједницу.

У Граду постоји неколико механизма и локалних тела. Неки од локалних тела и савета основаних у локалној самоуправи су:

- Локални савет за запошљавање
- Савет за јавно здравље
- Савет/Комисија за родну равноправност
- Мобилни тим за инклузију Рома/киња
- Савет за социјалну заштиту
- Тим за борбу против насиља у породици
- Одбор за имплементацију ЛАП за децу

12.2 Општи подаци о Граду Ваљевоу

Град Ваљево се налази у Западној Србији, у Колубарском округу, на непуних 100 километара југозападно од Београда. Ваљево се сврстава и међу најстарија градска насеља Србије. Име Ваљево се по први пут среће у једном документу сачуваном у Хисторијском архиву у Дубровнику, а датираном на 1393. годину. Од тада насеље има преко шест стотина година потврђеног континуираног постојања. Ваљево има повољан географски положај који се огледа у близини више важних саобраћајница.

Ваљево је седиште Колубарског управног округа и истовремено привредни, културни и образовни центар овог региона. Градско језгро смештено је у котлини кроз коју протиче река Колубара. Укупна површина територије града Ваљева је 905 км². Становници Ваљева живе у 78 насеља, од којих су два градска насеља. **Према попису из 2011.** године, град Ваљево је имао **59.073** становника, а цела јединица локалне самоуправе Ваљево је имала **90.312**. Према процени Републичког завода за статистику из 2016. године, у Граду је живело **87.344** становника, од тога 44709 жена и 42625 мушкараца, стопа природног

прираштаја је била (- 6), а просечна старост у годинама је 44 године. Последње процене из 2020. године говоре да на територији града Ваљева живи 84.586 становника.

Према званичним подацима пописа из 2011. године број становника у руралном подручју Ваљева је 32.126, што је за око **4.500 људи мање у односу на попис из 2002. године**. За разлику од претходног периода до 2002. године где се број становника у граду константно повећавао, у **последњих десет година дошло је до смањења броја становника, како у граду, тако и у селу**. У руралном подручју Ваљева живи 53,8% становништва мушког пола и 46,2% женског пола. Структура становништва према полу показује највећу разлику између мушкараца и жена у старосној групи од 19 до 29 година. У овој старосној групи се налази 61% мушког становништва и 39% женског становништва. Према мишљењима становника анкетираних села један од разлога овакве структуре јесте одлив женске популације, која села напушта раније и чешће од мушкараца из различитих разлога социолошко – психолошке природе. Према квалитативним подацима један од основних разлога одлива становника из руралног подручја је перципирана атрактивност урбаног подручја. Становници села живот у граду доживљавају као атрактивнији, јер им омогућава већу удобност и већи број различитих стимулација какав немају у селима.

Према званичним статистичким подацима за 2018. годину, број регистрованих запослених је био 29.587, у 2019. години број запослених је износио 30.092, у 2020. години 30.717, а у 2021. години број запослених лица је био 30.887. Број незапослених лица у 2021. години је 4.405 лица. У структури незапослених велику већину чине неквалификована лица, нижа стручна спрема, полуквалификовани, квалификовани и лица са средњом стручном спремом.

Просечна нето зарада у Ваљевоу у последње четири године била је: 2018. године 44.508,00 дин; 2019. године 48.673,00 дин; 2020. године 53.546,00 дин.; 2021. године 58.347,00 дин. У интервалу 2018-2021. година, дошло је до пораста просечне нето зараде за око 31.09%.

Ваљевску привреду карактеришу пољопривредно–прехрамбени комплекс, металски комплекс, грађевинарство и графичка и текстилна индустрија. Посебно је развијен приватни сектор који се састоји од малих и средњих предузећа и самосталних занатских и трговинских радњи.

У привредном сектору у граду Ваљевоу, према подацима из 2021. године функционише 1.315 привредних друштава, од чега је 61 новоосновано у 2021. години. Такође у граду има 4.474 приватних предузетника (новооснованих у 2021. години је 489) од чега је највећи број у области трговине и прерађивачке индустрије. У предузетничкој структури доминантно место има трговина, затим, следи прерађивачка индустрија, саобраћај, складиштење и везе, угоститељске делатности, као и грађевинарство. Основни локационо–развојни

потенцијали/фактори од значаја за размештај индустрије на подручју Града су: индустријска традиција, већ изграђени производни и инфраструктурни капацитети, природне погодности за развој пољопривредне производње, као сировинске основе за развој прехранбене индустрије, присуство регионалних и магистралних саобраћајница (путеви, железница), утврђене резерве неметала – кречњака, песка, каолина, техничког камена.

Локална самоуправа (администрација). Седиште Градске управе града Ваљева је у Ваљеву, улица Карађорђева број 64. Град је правно лице и представља га и заступа Градоначелник. Органи Града су: Скупштина Града, Градско веће, Градоначелник и Градска управа.

Ради остваривања послова из надлежности Града образована је јединствена Градска управа града Ваљева.

У оквиру Градске управе града Ваљева организована су следећа Одељења као унутрашње организационе јединице:

1. Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове
2. Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине
3. Одељење за заједничке послове
4. Одељење за послове органа града
5. Одељење комуналне полиције
6. Одељење за општу управу и имовинске послове
7. Одељење за инспекцијске послове
8. Одељење за друштвене делатности
9. Одељење за финансије
10. Одељење за утврђивање, контролу и наплату јавних прихода

У Градској управи града Ваљева посебно су организовани послови изван унутрашњих организационих јединица и то:

I Кабинет градоначелника

II Локална служба за буџетску инспекцију и ревизију.

У складу са Статутом, град Ваљево као јединица локалне самоуправе, доноси програме развоја и оснива установе у области социјалне заштите, основног образовања, дечје заштите, примарне здравствене заштите итд. Кључна улога Скупштине града Ваљева је да непосредно разматра и доноси програме развоја појединих делатности, укључујући и социјалну заштиту.

Градоначелник, у складу са Статутом, између осталог предлаже начин решавања питања о којима

одлучује Скупштина града, наредбодавац је за извршење буџета, усмерава и усклађује рад Градске управе, доноси поједине акте за које је овлашћена законом, Статутом или одлуком Скупштине Града. Градоначелник може да образује сопствена радна тела из области своје надлежности, као што је Савет за интегралну социјалну политику града Ваљева који се бави питањима социјалне заштите.

Наведена **овлашћења Градоначелника** су од непосредног значаја за област социјалне заштите на локалном нивоу. Градско веће предлаже различите одлуке и акте које доноси Скупштина града укључујући и предлоге одлука и аката у области социјалне заштите и непосредно извршава и стара се о извршавању одлука Скупштине Града.

12.3 Искуство и доступне могућности за побољшање запошљивости и запошљавања повратника

Град Ваљево је имао искуство у раду са Немачком организацијом за међународну сарадњу (ГИЗ) на пројекту Енергетска ефикасност у јавним зградама, Програм подршке општинама ИПА 2007 – Добра локална управа, планирање и пружање услуга.

Иницијатива за инклузију, у оквиру ИнР-а, покренута је 2017. године када су Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ) и Стална конференција градова и општина почеле да раде заједно на пројекту заједно са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Националном службом за запошљавање, Јединицом за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Комесаријатом за избеглице и миграције РС.

У првој фази, Иницијатива за инклузију је подржала седам градова и општина (Пожаревац, Ариље, Сокобања, Кучево, Нови Пазар, Бечеј и Младеновац). Друга фаза је настављена у партнерству са Кабинетом потпредседника Владе Републике Србије, као руководиоца Координационог тела за праћење спровођења Стратегије за инклузију Рома у Републици Србији. Подржано је девет одабраних пројеката (Ваљево, Пожаревац, Сомбор, Вршац, Бач, Краљево, Рашка, Нови Пазар и Апатин) у износу од 150.000 евра, чији је циљ пружање подршке градовима и општинама у Србији да развију иновативна и одржива решења за запошљавање. маргинализоване и тешко запошљиве популације, са посебним освртом на стварање услова за запошљавање повратника из земаља ЕУ – тражилаца азила, Рома и других маргинализованих група.

Још један директан уговор Иницијативе за инклузију се реализује са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО). Модели партнерства су били засновани на три главна партнера: 1. Општина/град (интегрише све локалне институције), 2. Невладина

организација (обавезно је цивилни сектор Рома) и 3. Пословни сектор (најчешће регионалне развојне агенције).

Изазови са којима се сусрећу повратници приликом запошљавања је недостатак адекватне документације. Дешава се да се лица која имају одређене квалификације, због непостојања довољне правне документације, воде као неквалификована. За оне који имају документацију која доказује одређену квалификацију стечену у иностранству, покреће се процес нострификације докумената.

Локална самоуправа и Национална служба за запошљавање (филијала у Ваљево) спровode различите врсте програма и мера за подстицање запошљавања, као што су: субвенције за ново запошљавање, субвенције за samozapoшљавање, као и програме за обуке и стицање радног искуства за самосталан рад у струци.

Међуинституционална сарадња у Ваљево је веома добра, посебно између службе за запошљавање и Центра за социјални рад „Колубара“ Ваљево, која је уређена протоколом о сарадњи између ове две установе.

Потребе и приоритети повратника процењени путем анкете на локалном нивоу

Економска димензија

Према подацима са евиденције Националне службе за запошљавање, филијале у Ваљево, највеће потребе локалног тржишта рада су за радницима из области машинске и металске, електро, грађевинске струке, као и занимањима из области личних услуга (зидари, столари, армирачи, грађевински лимари, гипсари, грађевински бравари, заваривачи, тапетари, шивачи коже, точиоци пића, конобари, фармацеутски и санитарни техничари и офсет машинци).

Од 10 повратника присутних на фокус групи која је организована у Ваљево, само је једна особа имала стални посао са уговором који се обнавља на месечном нивоу. Други зарађују за живот неформалним радом и повременим сезонским пословима, док нико од испитаника није samozапослен. Испитаници у Ваљево немају банкарски кредит, јер за то немају формалне услове.

Сви учесници фокус групе у Ваљево су истакли да је њихова месечна потрошња већа или би могла бити већа од прихода. Испитаници су рекли да редовно купују храну, а ако позајмљују новац (углавном од родбине и пријатеља), позајмљују за намирнице. Нису задовољни економском ситуацијом у којој живе. Задовољство економском ситуацијом у којој живе је веома ниско.

Друга веома важна компонента је Спровођење Националне стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу, локалних механизма у пилот општинама/градовима кроз подршку у успостављању локалних механизма за инклузију Рома и у повезивању са механизмом подршке за повратници. Потребно је предвидети и подршку општинама у изради локалних стратешких докумената за инклузију Рома и изради Оперативних планова, као и подршку у оснивању Савета за социјално укључивање Рома. Поред тога, пружа се подршка ОЦД сектору кроз финансирање пројеката из области инклузије Рома.

У сарадњи са ромским ОЦД сектором, Град Ваљево током 2020/2021. године реализовао је веома значајан пројекат „Више шанси за боље могућности запошљавања у Западној Србији“, подржан од стране СКГО и уз финансијску подршку ГИЗ-а, Програма иницијативе за запошљавање.

Поред овога, Град је формирао Одбор за социјално укључивање Рома, задужен за реализацију активности и праћење ЛАП-а. Од 2014. године, Одлуком Скупштине града, Ваљево је основало Мобилни тим за инклузију Рома.

12.4 Социјална заштита

Послови планирања и развоја социјалне заштите

Центар за социјални рад, Колубара, Ваљево у складу са актима јединице локалне самоуправе, учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе и то:

1. идентификује потребе група корисника у локалној заједници,
2. иницира развој недостајућих услуга,
3. развија међусекторско партнерство иницирањем и учествовањем у изради и усвајању протокола о сарадњи и формирањем међусекторских тимова,
4. развија систем социјалне заштите на локалном нивоу,
5. покреће иницијативе и учествује у формирању тела или одбора за планирање и развој социјалне заштите и социјалне политике на локалном нивоу,
6. информише локалну заједницу о идентификованим потребама корисника и капацитетима Центра да одговори на те потребе,
7. прати квалитет пружених услуга које пружа Центар,
8. промовише своју делатност у локалној заједници,
9. обавља друге активности везане за унапређење рада и побољшавање услуга, које се обезбеђују.

Релизација програмских активности установе у 2021. години

Табеларни преглед укупног броја корисника по годинама

Табела 1.

Година	Број корисника	Индекс-текућа година у односу на претходну годину
2020.	7382	97,00%
2021.	8405	113,86%

Табела 2.

Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2021. према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2021. - 31.12.2021.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2021.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	645	472	1117	363	280	643
Млади (18-25)	126	109	235	56	39	95
Одрасли (26-64)	1029	1079	2108	764	666	1430
Старији (65 и више)	281	287	568	236	217	453
Укупно	2081	1947	4028	1419	1202	2621

Укупан број корисника социјалне и породично-правне заштите који су били на активној евиденцији Центра у 2021. години је 2621. Бројчано стање корисника је веће у току извештајног периода него на крају године, што је резултат повлачења предмета у пасиву из различитих разлога, као што је престанак потребе за даљим радом, пресељење корисника на територију других градова или смрт.

Флукуација корисника

Табела 3.

Кретање броја корисника у ЦСР у 2021. години					
Старосне групе	Пренети	Новоевидентиран	Реактивиран и	Укупно у 2021.	Стављени у пасиву
Деца (0-17)	473	354	440	1267	442
Млади (18-25)	109	81	69	259	91
Одрасли (26-64)	853	627	456	1936	939
Старији (65 и више)	377	122	67	566	158
УКУПНО	1812	1184	1032	4028	1630

Укупан број корисника који је први пут уписан у регистар током 2021.године (ноевидентиран) је 1184, од тога 354 деце, 81 младих, 627 одраслих и 122 старих лица. Највећи број одраслих новоевидентираних корисника се јавља ради задовољавања основних егзистенцијалних потреба, а старији се углавном јављају ради остваривања права на додатак за помоћ и негу, смештај у установу социјалне заштите, посебну новчану помоћ и

једнократну новчану помоћ. Деца се једним делом јављају као чланови породица које су оствариле право на новчану помоћ, а другим делом као починиоци прекршајних или кривичних дела. Такође, одређен број деце појављује се као странка у поступцима везаним за регулисање вршења родитељског права.

Права из социјалне и породично правне заштите која се финансирају из буџета Републике

Табела 4.

Облици	Број корисника			индекс
	2019	2020	2021	21/20
Породични смештај за децу	51	43	51	118,60
Смештај у установу СЗ	127	94	99	105,32
Породични смештај одраслих	-	-	-	-
Додатак за помоћ и негу	292	282	497	176,24
Увећани додатак за помоћ и негу	381	341	200	58,65
Новчана социјална (број породица)	521	588	596	101,36
Помоћ за оспособљавање за рад	8	8	8	100,00

Укупан број деце на **породичном смештају** у току 2021. године је 51 деце (најбројнија група деце на породичном смештају су деца узраста од 6 до 14 година, док је у систему социјалне заштите у 2021 години смештено 5 деце).

Посебно би требало истаћи да **породични смештај одраслих и старијих лица** није развијен, што је последица недовољног популарисања овог облика заштите, те нема корисника на овој врсти смештаја.

Укупан број корисника **права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица** је 697, с тим што је број корисника права на додатак за помоћ и негу другог лица је 497, док број корисника права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица је 200. Овај облик заштите остварује се на основу налаза и мишљења Првостепене лекарске комисије при Фонду ПИО. Корисници су деца и одрасли који су ометени у психофизичком развоју или тешко оболели под условом да ово право не могу да остваре по неком другом правном основу.

У току 2021. године право на **новчану социјалну помоћ и увећану новчану социјалну помоћ** је користило 596 породица. Међу корисницима новчане помоћи најмање су заступљене старије особе. У структури породица корисника новчане социјалне

помоћи које су евидентирани, најбројнију групу чине једночлане и двочлане породице.

Права из социјалне заштите која се финансирају из буџета града

Законом о социјалној заштити (чл. 209) прецизирано је која су основна права из социјалне заштите чије финансирање се обезбеђује у буџету града. Одлуком о социјалној заштити у граду Ваљево дефинисана су следећа права корисника: једнократне помоћи, посебна новчана помоћ, накнада трошкова сахрањивања, накнада трошкова стамбено-комуналних услуга, накнада за помоћ и негу малолетној деци са сметњама у развоју, накнада трошкова превоза пратиоцу ученика са сметњама у развоју, помоћ у исхрани, накнада трошкова ужине.

Истом Одлуком дефинисане су услуге социјалне заштите, и то су: помоћ и нега у кући старим и другим лицима, дневни боравак за децу, младе и одрасле особе са инвалидитетом, телесним инвалидитетом и интелектуалним сметњама, лични пратилац детета, услуге социјалног и другог стручног рада, клуб за особе са инвалидитетом, саветовалиште за брак и породицу, привремени смештај жртава породичног насиља у прихватилиште-смештај у сигурну кућу и ургентни смештај за одрасла и остарела лица, лични пратилац детета и породични сарадник.

Право на једнократну новчану помоћ

Табела 5.

Бр.	Права по Одлуци	Број носиоца права		Индекс
		2020	2021	2021/2020
	Једнократне новчане помоћи (укупно)	1890	1934	102,33
	Посебне новчане помоћи (укупно)	366	364	99,45
	УКУПНО	2256	2298	101,86

Број корисника овог облика заштите је повећан у односу на претходну 2020. годину. У 2020. години било је признато укупно 2256 захтева, и то: 1890 захтева за једнократну новчану помоћ, а 366 захтева за посебну новчану помоћ. Највише једнократних новчаних помоћи је одобрено у сврху задовољавања

основних животних потреба, а потом у сврху набавке лекова и лечења и измирења дуга за електричну енергију. У 2021. години је признато укупно 2298 захтева, и то: 1934 захтева за једнократну помоћ а 364 захтева за посебну новчану помоћ.

Остала права из Одлуке

Табела 6.

Врста осталих права	Број носиоца права		Индекс 2021/2020
	2020	2021	
Право на наканду трошкова стамбено-комуналних услуга			
Грејање	4	2	50,00
Вода	39	46	117,95
Смеће	39	46	117,95
Закупнина	107	95	88,78
Право на накнаду за помоћ и негу малолетној деци са сметњама у развоју	17	11	64,70
Накнада трошкова превоза пратиоцу ученика са сметњама у развоју	37	30	81,08
Накнада трошкова сахрањивања	34	23	67,65
Накнада трошкова ужине	203	88	43,35

Право на накнаду трошкова стамбено-комуналних услуга (вода, смеће и грејање, уколико се грејање користи организовано у оквиру стамбене зграде) може се признати кориснику новчане социјалне помоћи до висине стварних трошкова утврђених од стране јавних предузећа, које пружају ове услуге. У току 2021. године накнаду на име трошкова комуналних услуга користило је 46 породица са 117 чланова домаћинства.

Право на накнаду трошкова закупнине може се признати кориснику новчане социјалне помоћи који нема решено стамбено питање, већ станује код приватног закупаца, са којим има закључен уговор о закупу. У 2021. години ово право је користило 95 породица са 214 члана домаћинства. Износ накнаде трошкова закупнине одређује се у сваком конкретном случају и креће се од 7.000. до 17.000. динара месечно (накнада закупнине може се признати до висине

пуног износа закупнине, а највише у висини до 32% просечне зараде остварене у граду Ваљево у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата).

Право на накнаду за помоћ и негу малолетној деци са сметњама у развоју у току 2021. године је користило 11 деце. Наведено право признаје се малолетном детету са сметњама у развоју од навршених 5 до 18 година живота, односно до навршених 26 година, под условом да је над њим правоснажном судском одлуком продужено родитељско право. Накнада се признаје у висини од

25% просечне зараде остварене у граду Ваљево, у месецу, који претходи месецу у коме се врши исплата.

Накнада трошкова превоза пратиоцу ученика са сметњама у развоју признаје се пратиоцу ученика основне и средње школе са сметњама у развоју, приликом одласка ученика у школу и његовог повратка, без обзира на удаљеност школе од места становања. Накнада се признаје у висини стварних трошкова превоза аутобусом или возом II разреда. У 2021. години ово право је користило 30 породица.

Накнада трошкова сахрањивања признаје се вршиоцу комуналне делатности сахрањивања или физичком, правном лицу или предузетнику, који је обавио сахрањивање на основу решења Центра. У току 2021. године признато је 23 накнада трошкова сахрањивања.

Право на накнаду трошкова ужине признаје се родитељу детета, ученика основне школе од 1. до 4. разреда, који је корисник новчане социјалне помоћи или увећане новчане социјалне помоћи или дечијег додатка, у висини стварних трошкова ужине односно највише месечно у висини до 4% просечне зараде остварене у граду Ваљево. У току 2021. године донето је 88 решења о признавању права на накнаду трошкова ужине.

13 ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ГРАДА ВАЉЕВА

Скупштина града образује стална и повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности.

Стална радна тела су:

- Комисија за буџет и финансије,
- Комисија за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине,
- Комисија за статутарна питања, организацију и нормативна акта Скупштине,
- Комисија за кадровска и административна питања и радне односе,
- Мандатно – имунитетска комисија,
- Комисија за представке и жалбе,
- Комисија за друштвене делатности и образовање,
- Комисија за село и пољопривреду,
- Комисија за привреду.

Радна тела дају мишљења на предлоге прописа које доноси Скупштина града и обављају друге послове из области за коју су образована.

Градско веће је извршни орган града. Чине га Градоначелник, заменик Градоначелника, као и чланови Градског већа које бира Скупштина града, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Градско веће града Ваљева има 11 чланова.

14 Општи подаци о ситуацији избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса

14.1.1 Општи подаци о миграционим процесима

Дужи низ година, Србија се одликује економском емиграцијом, али је имала и приливе избеглих и расељених са простора бивше Југославије. Када је у питању емиграција, најчешће земље дестинације су Немачка, Аустрија, Француска, Шведска и Холандија, које су традиционално и ранијих година представљале дестинације за југословенске емигранте.

Када је у питању имиграција у Србију, од почетка 90-их, у Србију је досељен велики број избеглих и

интерно расељених лица, при чему су избеглице чиниле превасходно Срби из бивших република СФРЈ, а интерно расељене Срби са Косова и Метохије. Између година 1996. и 2010., званични број избеглих се смањило са 620.000 на 86.000, а више од 200.000 је стекло држављанство Републике Србије. Око 149.000 се вратило у своје земље порекла.

Број интерно расељених се процењује на око 210.000, а број интерно расељених који су се вратили на Косово и Метохију је веома низак – 12.043 се вратило у периоду 2000-2011. године.

Осим наведених категорија миграција, Србија се такође суочава са повратком и прихватам лица која немају регулисан боравак у иностранству, пре свега у Западној Европи. Овај процес се врши кроз механизме билатералних споразума о реадмисији. Током овог процеса појављују се проблеми издавања личних докумената, приступа основним правима и уопште решавања проблема интеграције повратника.

У исто време Србија је такође земља транзита за емигранте са Блиског истока и из афричких земаља, који се крећу ка земљама зоне Шенгена. Поводом ове категорије миграција, Србија још увек развија своју политику управљања и механизме заштите.

Иако је од окончања оружаних сукоба на простору бивше Југославије прошло више од две деценије, процес решавања питања интеграције избеглих и расељених лица у Србији још увек није у потпуности решен.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је 2013. године упутило центрима за социјални рад и установама за смештај у систему социјалне заштите Упутство за поступање⁵³ којим се, с обзиром на Члан 11. Закона о пребивалишту и боравишту грађана⁵⁴ и Правилник о обрасцу пријаве пребивалишта на адресу установе односно центра за социјални рад који је донео Министар унутрашњих послова 28.11.2012. године под бројем 2453/12-13⁵⁵ наводи: *„Поступак давања „сагласности“ пријављивања на адресу установе односно центра за социјални рад покреће по службеној дужности одмах по пријему од стране надлежног органа унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта, достављеног и попуњеног обрасца. Ово подразумева да је службено лице центра за социјални рад, односно установе у којој је лице трајно стештено, директор или лице које он овласти, дужно да*

⁵³ Упутство за поступање бр 110-00-271/2012-14 од 19.06.2013. године

⁵⁴ „Сл. Гласник РС“ бр 87/11

⁵⁵ „Сл. Гласник РС“ бр. 113/11

такав образац без одлагања овери својим потписом и службеним печатом и исти, уз пропратни акт врати органу унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта. О издатим сагласностима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се интерни списак (евиденција). Интерни списак (евиденција) садржи име и презиме пријављеног лица, и датум дате сагласности. Стручњаци центра за социјални рад су дужни свако лице за које сазнају да нема пријављено пребивалиште информисати о начину остваривања и пружити правну помоћ у остваривању права грађана“.

Расељена лица са Косова и Метохије су држављани Републике Србије, па су територијално све институције надлежне за њих, по пријави боравка у МУП-у, међутим, ипак је велики број Рома и осталих горе наведених (сем већине Горанаца) који нису успели да остваре своја права. У том делу проблематике Повереништво за питања избеглих и расељених питана није надлежно, мада се запослени труде да максимално помажу странкама у оквиру својих могућности. Такође, приликом вађења прве личне карте ПУ тражи расељеничку легитимацију са фотографијом, а замена старе легитимације (ради исправке промене личних података, или стављања фотографије) условљено је важећом личном картом и пријавом боравишта, што је у надлежности МУП).

Од 2010. године републички Комесаријат за избеглице и миграције додељује прехранбени пакет најугроженијим породицама ИРЛ једном или два пута годишње, као новчана средства за куповину лекова и огрева. Имајући у виду број евидентираних угрожених породица, наведене помоћи су недовољне.

На основу наведених података о интерно расељеним лицима могу се уочити неке од основних група проблема са којима се сусрећу:

- Нерешено стамбено питање и проблем становања у неформалним и нехигијенским насељима.
- Материјална ситуација: незапосленост, недовољна социјална давања, недостатак редовне помоћи у храни, хигијени и огреву.
- Ограничен приступ здравственој заштити због недостатка докუმентације.
- Заразне и друге тешке болести (због безусловног становања и немогућности плаћања здравствених услуга, чак ни партиципације, нередовно вакцинисање деце и др.)
- Недовољна укљученост у образовни систем
- Неписменост, непознавање језика средине, тешкоће у комуникацији са институцијама

- Противречности у примењивању прописа одређених државних институција.

15 Подаци о повратницима по основу споразума о реадмисији у Граду Ваљево

Повратници по основу споразума о реадмисији су држављани Републике Србије којима је одбијен захтев за азил или су изгубили право на привремени боравак у иностранству, у некој од земаља Европске уније. Повратак тих људи у Републику Србију одвија се по основу споразума о реадмисији које је наша држава потписала са Европском унијом и појединачним државама.

Према „Споразуму о реадмисији лица која незаконито бораве“ који је потписан 8.9.2007. године у Бриселу између Републике Србије и Европске уније, уређена је област повратка и прихвата лица која се враћају из европских земаља. Овај споразум је Народна скупштина Републике Србије ратификовала 7.11.2007. године, а ступио је на снагу 1.01.2008. године.

Основни проблем код креирања и реализације политика у вези са повратницима по основу Споразума о реадмисији, јесте непостојање тачне евиденције о њиховом броју.

Наиме, постоје повратници који су по више пута подносили захтев за азил, у истој или различитим земљама, а постоји и могућност добровољног повратка за одбијене тражиоце азила, тако да они не бивају евидентирани. На тај начин тачан број одбијених тражилаца азила остаје непознат за администрацију Републике Србије.

У складу са Законом о миграцијама, Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије и Повереништво у локалној самоуправи обављају послове евидентирања и пружања правне и психосоцијалне подршке повратницима по Споразуму о реадмисији, те је обавеза повратника да се по доласку у одредиште пријаве повереништву.

НАПОМЕНА: Одласци за држављане Републике Србије, из Републике Србије су олакшани у већој мери «безвизним» режимом, у смислу да изађу, да се врате, да можда, поново изађу из земље. Немамо сазнања о томе да ли су, и ако јесу, које од породица повратника су вишеструки повратници. Постоји могућност да је од времена повратка или евидентирања, породица претрпела вишеструке промене, као нпр: породица која је 2011. године била повратничка, можда данас има остварен званичан боравак у некој од земаља ЕУ, о чему немамо сазнања. Породица која је бројала седам чланова, у неком претходном периоду, данас је, вероватно, структурално промењена, а могуће је и да је из

почетне једне, из времена када су се пријавили као повратници у Граду, до данас, настало више породица. Питање је и да ли породица има исто пребивалиште. Наведени проблем може се превазићи увођењем послова дугорочнијег праћења ове категорије, као и кроз програме досезања (аутрич).

16 Образовање ученика враћених у Републику Србију по Споразуму о реадмисији

Министарство просвете, науке и технолошког развоја активно ради на обезбеђивању равноправног приступа образовању за све. Посебну пажњу Министарство поклања друштвено осетљивим групама у процесу образовања и васпитања, међу којима су и ученици враћени по Споразуму о реадмисији. Министарство је успоставило низ системских мера које подразумевају следеће:

- у основној школи мере обухватају израду индивидуалног образовног плана (ИОП) – пре свега као подршка учењу српског језика и ћирилице - ИОП-1 за српски језик (план за убрзано савладавање српског језика); потом математике и других предмета;
- обезбеђивање бесплатних уџбеника;
- рад ромских педагошких асистента/киња са ученицима и са породицама;
- ојачана сарадња школе са повратничком породицом и саветодавни рад у малим групама; упућивање на сарадњу са ромским локалним удружењима и сарадња школе на пројектима цивилног друштва;
- посредовање ресорне Школске управе у поступку нострификације.

За ученике из ове осетљиве друштвене групе обезбеђен је упис у основне школе и без потребне документације (коју су у обавези да доставе до краја школске године).

Региструје се раст интереса младих родитеља повратника по реадмисији да децу упишу у предшколске установе од најранијих узраста, и посебно интерес мајки Ромкиња да женску децу што раније укључе у образовни процес. У основним школама се опажа да што су родитељи боравили дуже у земљама ЕУ, њихов интерес да децу укључе у образовни систем је већи. Највећи изазов је транзиција из првог образовног циклуса у други, код ученика који прелазе у више разреде основне школе, од 5. разреда на даље. Подршка којој се најчешће прибегава је организовање допунских часова у школи и вршњачко учење. Све основне школе су израдиле посебне планове подршке за сваког ученика коме је подршка потребна. Ови индивидуални оперативни планови садрже предлоге за побољшање писмености,

учење ћирилице, српског језика и одређеног наставног градива.

Један број јединица локалних самоуправа има усвојене локалне акционе планове за решавање питања избеглих, интерно-расељених лица и повратника, а област образовања је саставни део ових планова. Локални савети за управљање миграцијама пружају подршку у изради документа, и сарађују са образовно-васпитним институцијама приликом уписа у школу.

Захваљујући флексибилности и афирмативности система и мерама подршке, ученици се брзо интегришу. Ситуација на терену упућује на закључак да ученици враћени током школске године по основу Споразума о реадмисији, често не буду третирани као повратници, већ након месец дана постају редовни ученици.

Додатно, уколико се ученик врати током исте школске године, школа га не третира као новоуписаног ђака, већ остаје у истом разреду. На тај начин дете не губи континуитет у образовању, а омогућена је и додатна подршка у савладавању градива и могућност да надокнади пропуштене часове. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је по поједностављеној процедури током школске 2018/19. године реализовало 28 захтева за изједначавање сведочанстава односно захтева за нострификацију диплома, што је у великој мери олакшало похађање наставе. Додатна мера подршке која је пружена током школске 2018/19. године су бесплатни уџбеници који су додељени за 114 ученика из ове друштвене групе. Према евиденцији школа које похађају ученици повратници по Споразуму о реадмисији, 109 ученика (54 девојчице и 55 дечака) је уписано у узрастно одговарајући разред, дакле 90%. За све ученике враћене по Споразуму о реадмисији израђени су индивидуални образовни планови за подршку у учењу српског језика и ћирилице, као и за подршку учењу у оквиру других наставних предмета. Поред индивидуализације наставе, школе су организовале допунску наставу, хуманитарне акције, затим су успоставиле сарадњу са ромским организацијама цивилног друштва и активно радили на оснаживању породице и родитеља. Посебну меру подршке ученицима повратницима у систему образовања и васпитања представљају педагошки асистенти који су својим ангажовањем ублажавали последице одсуствовања са наставе и доприносе редовности похађања исте.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је у оквиру МАДАД 2 пројекта у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања израдило Стандарде и План и програм наставе и учења за

Српски као страни језик одобрен од стране Националног просветног савета. Реализована је и обука за 100 наставника српског језика за примену овог Програма. Програм наставе и учења за српски као страни језик доприноси бољој припреми наставника за рад са ученицима који не познају довољно језик инструкције, као што су ученици враћени по Споразуму о реадмисији. У Министарству просвете, науке и технолошког развоја, према важећој

систематизацији радних места, једна особа је задужена за област образовања ученика враћених по Споразуму о реадмисији. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава определило средства за 7 пројеката чије активности су усмерене на развој толеранције и интеркултуралности. Активности се реализују на територији градова: Београд, Нови Сад, Зајечар и Зрењанин.

Табела 11: *Образовање ученика повратника по споразуму о реадмисији, школ. 2018/19. година*

Бр. ученика повратника а по споразуму о реадмисији		Бр. повратника који су први пут поднели захтев за упис	Бр. повратника уписаних у одговарајућ и разред	Бр. уџбеника за ученике повратнике по реадмисији	Број захтева за нострификацију/ изједначавање	Пројекти у области унапређивања образовања повратника по Споразуму о реадмисији		Бр. државних службеника задужених за ову област
Девојчице	Дечаци					Бр директних корисника	Бр. ЈЛС	
65	72	28	109	114	28	830	4	1
137								

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 2019

Кључни проблеми, изазови и предлози за побољшање положаја повратника по Споразуму о реадмисији су:

- Недовољна фокусираност на узроке одласка из Србије ради тражења азила у земљама ЕУ;
- Недостатак запослења и ниски приходи су главни разлози тражења азила грађана Србије у земљама западне Европе. И када поседују вештине и знање у одређеној области, недостатак средстава за куповину алата и опреме, чине их и даље некомпетентним на тржишту рада. Иако је изазовно пословно окружење, посебно сада у време епидемије, грантови су добро средство за генерисање додатних прихода за повратничке породице, а тиме и спречавање секундарних миграција.
- Низак ниво образовања, недовољна обученост, непознавање закона и процедура, негативно утиче на обављање пословних активности, док високи порези и доприноси на рад угрожавају њихово пословање. Предрасуде и дискриминација на основу етничке припадности су такође присутни.

- Образовна структура повратника је неповољна: 1% има високу школу, а 10% средњу школу, остали су са нижим степеном образовања. Ово је наравно ограничавајући фактор који захтева индивидуални приступ тј. директни рад са корисницима и повећање менторске подршке сваком кориснику.
- Саме мере у области образовања Рома се не баве питањима образовања повратника и специфичним проблемима са којима се суочавају у процесу након повратка. Недостатак образовања један је од кључних фактора репродукције друштвених неједнакости, али и често препрека укључивању на тржиште рада, као и функционисању у осталим областима друштвеног живота посредством информисања, остваривања грађанских права.
- Предузетницима из ромске заједнице потребна је дугорочнија подршка како би опстали на тржишту. Када је у питању информисање заједнице, потребно је користити канале директне комуникације са маргинализованим групама.

- Мотивација реадмисаната да пронађу посао је на ниском нивоу и треба радити на промени става. Битно је и поверење, непосредност у раду, и стално информисање на терену.
- Поверење у локалне институције и удружења, јер се плаше да буду регистровани и да им се нешто не ускрати. Из овога произилази још један проблем, а то је евиденција корисника. Знамо да је број корисника на терену много већи него у званичним евиденцијама. Потреба је за унапређењем система евидентирања повратника у јединицама локалне самоуправе.
- Субвенције за samozapoшљавање повратника су нестимулативне и број корисника ових субвенција је недовољан из више разлога: мали износ новчане подршке, недостатак осталих видова подршке попут консултантске и друге стручне подршке за почетнике у бизнису, губитак осталих повластица и привилегија које статус социјално угрожених особа осигурава и слично.
- Потреба да се унапреде могућности остваривања циљева Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији и ревидирају мере предвиђене Стратегијом како би одговарале потребама повратника и стварном стању на терену.
- Проблем услова становања Рома, немогућност решавања правно-имовинских односа и легализације објеката .
- Проблем (ре)интеграције деце повратника школског узраста у образовни систем.
- Недовољно развијени локални механизми за пружање подршке повратницима приликом реинтеграције на локалном нивоу (повећати партиципацију координатора за ромска питања и ромских удружења, укључити локалну заједницу у мобилизацију ресурса за ову намену).

ЗАКЉУЧАК

Простор за побољшање положаја наведених циљних група је у бољој размени података и информација кључних актера на локалном нивоу, ефикаснијој мобилизацији постојећих ресурса, прилагођавање постојећих програма подршке специфичностима ових популација, посебно у областима становања (обезбеђивање одговарајућих стамбених решења и услова за пристојан живот, побољшање инфраструктуре у насељу у коме живе, односно изградња путева, увођење струје и канализације у

насељу, легализација неформалних насеља, поправке или доградње постојећих легализованих стамбених објеката, релокација у легализоване стамбене објекте, изградња социјалних станова, тј. обезбедити боље услове живота припадника ромске заједнице из чијих редова су повратници најбројнији, обезбедити услове за привремени смештај повратника) и запошљавања (предвидети додатне мере социјалне и остале врсте помоћи и подршке повратницима усмерене ка њиховом економском осамостаљивању, радном и професионалном оспособљавању које би повећало њихове могућности за укључивање на тржиште рада), обезбедити психосоцијалну подршку изналажењем нових проактивних приступа, попут увођења у систем социјалне заштите програма за боље досезање корисника (outreach програми) као и породичног и теренског сарадника, који ће мапирати социјалне проблеме у породици и помоћи да се они реше (упис деце у основне и средње школе, спречавање напуштања школе, раних бракова, злостављања деце, насиља...)

17 SWOT анализа

SWOT анализа представља кључни алат стратешког планирања, којим се добијају кључне информације о себи и околини, са основном сврхом утврђивања стратешких прилика и претњи у окружењу као и анализи сопствених стратешких снага и предности. SWOT анализа има задатак да омогући управљачком телу да развије стратегију на основу релевантних информација, тј. да максимизирањем сопствених снага и прилика из окружења уз минимизацију претњи и слабости, постигне највећи успех.

У наставку се налази SWOT анализа у области подршке избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса у Граду Ваљеву.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Изражена политичка воља - Потребан број обучених кадрова - Постојање институција - Активан Савет за миграције Града - Проактиван став Градске управе о питањима која се односе на социјалну и дечију заштиту - Активно повереништво за избеглице и миграције - Мобилни тим за социјално укључивање Рома - Развијена мрежа услуга ОЦД - Сарадња локалне самоуправе и цивилног сектора, - Комуникација локалне самоуправе и привредног сектора - Добро развијена мрежа установа и услуга социјалне заштите у Граду, снажан и добро организован Центар за социјални рад - Велик број реализованих програма и пројеката од стране Града са значајним резултатима у подршци циљним групама које обухвата овај ЛАП - Развијене услуге у области здравствене заштите - Квалитетан систем јавног образовања на свим нивоима у Граду - Постојање неформалног образовања, инклузивног образовања - Ваљемо са шансама за запошљавање у разним секторима 	<ul style="list-style-type: none"> - Тешкоће у праћењу кретања и евидентирања миграната - Непостојање јединствене евиденције и размене података - Породице чије становање није трајно решено - Недовољна умреженост и сарадња локалних актера - Недовољна информисаност избеглих, расељених лица и повратника о правима и услугама - Немотивисаност повратника да се пријаве - Недовољна заинтересованост донатора, друштвено одговорних компанија за решавање ове проблематике на територији Града - Незапосленост рањивих категорија
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Постојање националног стратешког и законског оквира - Могућност образовања и усавршавања - Могућности за привредне активности - Активности и подршка КИРС-а - Могућност изградње социјалних станова 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно заокружен национални стратешки и законски оквир (истекле стратегије, закони који нису усвојени – на пример Закон о расељеним лицима) - Закон о локалној самоуправи (изостанак надлежности) - Буџет Града (недовољна наменска средства)

<ul style="list-style-type: none"> - Реформе у социјалној заштити, образовању, запошљавању - Понуде различитих облика неформалног образовања - Приступ донацијама; доступни међународни фондови и међународне организације и агенције које делују на територији Републике Србије 	<ul style="list-style-type: none"> - Високе цене некретнина и грађевинског земљишта на територији Града - Избеглице немају право на социјалну помоћ - Предрасуде у односу на избегла и интерно расељена лица, повратнике, азиланте и мигранте - Неизвесност у погледу развоја мигрантског кретања, а у контексту нових жаришта сукоба - Трговина људима као потенцијални мултифакторијално узрокован проблем - Пандемија КОВИД-19
---	---

Дискусија, закључци и препоруке

Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине. То је уско повезано са недостатком праксе успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора. Пословни сектор је врло мало и незнатно укључен у решавање проблема локалне заједнице у целини, а самим тим и популације избеглица, ИРЛ, повратника по споразуму о редмисији.

Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запошљавање.

Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење значајног дела активности локалног акционог плана што би допринело превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.

Анализа стања је указала на најкарактеристичније проблеме избеглица, повратника, интерно расељених лица, азиланата и миграната:

1. Решавање стамбеног питања, побољшање услова становања, стамбених капацитета,
2. Запошљавање и јачање економског положаја,
3. Решавање питања пребивалишта и личних докумената, ефикаснију правну помоћ, социјалну заштиту укључујући материјалну новчану помоћ,
4. Образовање и
5. Здравствену заштиту

18 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Кључни циљеви мере овог ЛАП-а односе се на унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији, као и тражилаца азила и миграната у потреби, а без утврђеног статуса на територији Града побољшањем услова живота у области становања, запошљавања, социјалне и здравствене заштите, образовања и регулације личних докумената, у складу са законом, и популационом и демографском политиком Града, уз јачање капацитета локалне самоуправе за решавање проблема миграната, промовисање толеранције према тражиоцима азила и мигрантима у потреби, а без утврђеног статуса и другим миграционим групама.

Град Ваљево је посвећен идеји да стратешким приступом и применом инклузивних политика и пракси ради на унапређењу квалитета живота свих грађанки и грађана, са посебним фокусом на оне који су најугроженији и живе у најтежим материјалним и социјалним условима. Решавањем пре свега њихових стамбених потреба и подстицањем њиховог економског оснаживања, у складу са популационом и демографском политиком Града верујемо да ћемо се приближити остварењу општег циља. Важни елементи иницијатива усмерених на унапређење положаја најугроженијих група које циља овај Локални акциони план, неопходно је кроз ојачану и координисану међусекторску сарадњу радити на имплементацији програма којима ће се развијати интеркултурално разумевање и толеранција према избеглим, интерно расељеним, повратницима по основу Споразума о реадмисији и тражиоцима азила и мигрантима у потреби, а без утврђеног статуса. На крају, неопходно је јачати институционалне капацитете и партнерства како би се процес управљања миграцијама на локалном нивоу континуирано унапређивао.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ

ЛИЦА, ПОВРАТНИКА ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ, МИГРАНАТА БЕЗ УТВРЂЕНОГ СТАТУСА И ТРАЖИЛАЦА АЗИЛА У ГРАДУ ВАЉЕВУ ЗА ПЕРИОД 2022-2025. ГОДИНЕ

ОПШТИ ЦИЉ

Побољшан свеукупни статус, нарочито социјално-материјални положај избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу Споразума о реадмисији у Ваљево, тражилаца азила и осталих рањивих категорија.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

1.1. Побољшање услова становања, помоћу програма за трајно решавање стамбеног питања, куповином одговарајућих сеоских/приградских кућа са окућницом или кроз подршку у ревитализацији постојећих

стамбених објеката, те подршки за завршетак започете градње на недовршеним стамбеним објектима.

- 1.2. Економско оснаживање кроз запошљавање, samozapošljavanje, те актуелне програме преквалификације, доквалификације, јавних радова као и осталих видова подршке и доходовних активности.
- 1.3. Јачање капацитета локалне самоуправе, кроз набавку опреме и обуку кадрова за управљање миграцијама, превенцију трговине људима и израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава за активности дефинисане ЈАП-ом.

ЈАП, као свој саставни део има планиране аранжмане за имплементацију и за праћење (мониторинг) и оцењивање успешности активности (евалуацију).

19 Активности – задаци за реализацију ЈАП-а

Специфични циљ 1.1 <i>Побољшање услова становања, помоћу програма за трајно решавање стамбеног питања, куповином одговарајућих сеоских/приградских кућа са окућницом или кроз подршку у ревитализацији постојећих стамбених објеката, те подршки за завршетак започете градње на недовршеним стамбеним објектима</i>							
Активност 1.1.1 Откуп најмање 15 сеоских кућа							
Активност	Период реализације	Очекиван и резултат	Индикатор и	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЈЛС	Остали извори		
Аплицирање код Комесаријата и других донатора	I и II квартал 2023, 2024 и 2025.	одобрена средства	потписан уговор са Градом	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Градоначелник, Повереник за избеглице	Комесаријат, НВО и други донатори
Формирање комисије и израда услова и критеријума за откуп 10 сеоских кућа	I и II квартал 2023, 2024 и 2025.	формирана комисија и сачињени услови и критеријуми	решење о формирању комисије и конкурсна документација са условима и критеријумима	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор
Расписивање конкурса и прикупљање пријава	II квартал 2023, 2024 и 2025.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор

				раве	средств а		
Обилазак сеоске куће које су корисници предложили за откуп	II квартал 2023, 2024 и 2025.	посећене породице и објекти предложени за откуп	записник са лица места	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Разматрање пријава и Одлука о избору корисника	III квартал 2023, 2024 и 2025.	извршен избор корисника	записник и одлука	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и Савет за миграције	Донатор
Закључивање уговора о додели домаћинства	IV квартал 2023, 2024 и 2025.	закључени и уговори	потписани уговори	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Потписници уговора	Донатор
Свечана додела уговора	IV квартал 2023, 2024 и 2025.	свечаност, присуство ово медија	фотографије, новински и ТВ извештаји	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град	Корисници, Комесаријат, донатори
Активност 1.1.2 Додела помоћи у грађевинском материјалу за адаптацију предметне куће за најмање 15 породица							
Припрема спецификације и спровођење ЈН за испоруку грађевинског материјала за реконструкцију 10 објеката	2022, 2023, 2024 и 2025.	спроведена ЈНМВ и одређен испоручилац грађ. мат.	записник, одлука	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и наручилац	Донатор
Расписивање конкурса и пријављивање	2022, 2023, 2024 и 2025.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и податак пријаве	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор

					а		
Обилазак објеката подносилаца захтева	2022, 2023, 2024 и 2025.	посећене породице и обиђени објекти	записник са лица места	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	2022, 2023, 2024 и 2025.	извршен избор корисника	записник и одлука	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Закључивање уговора о додели грађ. материјала	2022, 2023, 2024 и 2025.	закључени и уговори	потписани уговори	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Корисник и други потписници уговора	Донатор
Испорука материјала	2022, 2023, 2024 и 2025	испоручени грађевински материјал	записник	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и испоручилац	Донатор
Контрола уградње добијеног материјала	2022, 2023, 2024 и 2025.	Извршена контрола уградње	Записник о уградњи	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Извештавање и правдање средстава	2023, 2024, 2025. (Рок од тридесет дана за материјал утрошен до краја претходне календарске год.)	Извештај и правдање средстава	потврда о наменски утрошеним средствима	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град	Донатор

Активност 1.1.3 Додела грађевинског материјала за извођење радова на властитом стамбеном објекту ради побољшања услова становања или завршетак започете градње за 30 корисника

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Будет ЈЛС	Остали извори		
Припрема спецификације и спровођење ЈН за испоруку грађ. материјала за реконструкцију 10 објеката	I и II квартал 2023, 2024 и 2025.	одобрен а средства	потписан уговор са Градом Ваљевом	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Градоначелник, Повереник за избеглице	Комесаријат, НВО и други донатори
Расписивање конкурса и пријављивање	I и II квартал 2023, 2024 и 2025.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Обилазак објеката подносилаца захтева	I и II квартал 2023, 2024 и 2025.	посећен е породице и обиђени објекти	записник са лица места	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	III квартал 2023, 2024 и 2025.	извршен избор корисника	записник и одлука	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Донатор
Закључивање уговора о додели грађ. материјала	III квартал 2023, 2024 и 2025.	закључени уговори	потписан и уговори	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Корисник и други потписник уговора	Донатор
Испорука материјала	IV квартал 2023, 2024 и 2025	испоручен грађевински материјал	записник	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и испоручилац	Донатор

Контрола уградње добијеног материјала	IV квартал 2023, 2024 и 2025.	Изврше на контрола уградње	записник	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Корисници, Комесаријат, донатори
Извештавање и правдање средстава	До краја јануара 2024, 2025. и (Рок од тридесет дана за материјал утрошен до краја претходне календарске год.)	Извештај и правдање средстава	потврда о наменски утрошеним средствима	Ресурс и локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град	Корисници, Комесаријат, донатори

Специфични циљ 1.2 *Економско оснаживање кроз запошљавање, самозапошљавање, те актуелне програме преквалификације, доквалификације, јавних радова као и осталих видова подршке и доходних активности*

Активност 1.2.1 Додела 20 робних помоћи избеглицама, ИРЛ и повратницима за економско оснаживање кроз доходне активности

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЈЛС	Остали извори		
Аплицирање код Комесаријата, НВО и других донатора за средства за набавку породичних пакета робне помоћи	2022, 2023. и 2024.	одобрена средства	потписан уговор са Градом	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Градона челник, Повереник за избеглице	Комесаријат, НВО и други донатори
Формирање комисије, израда услова и критерија за одабир корисника	2022, 2023. и 2024.	формирана комисија и сачињени критеријуми	решење о формирању комисије и конкурсна документација са критеријумима	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија, Савет, Комесаријат	Комесаријат

Расписивање конкурса и пријављивање	2022, 2023. и 2024.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Комесаријат
Обилазак подносилаца захтева	2022, 2023. и 2024.	посећене породице	записник са лица места	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Комесаријат
Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	2022, 2023. и 2024.	извршен избор корисника	записник и одлука	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Комесаријат
Спровођење јавне набавке за испоруку добара	2022, 2023. и 2024.	спроведена јавна набавка и одређен испоручилац робе	записник, одлука	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и наручилац	Комесаријат
Закључивање уговора о додели помоћи	2022, 2023. и 2024.	закључени уговори	потписани уговори	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Корисник и други потписник уговора	Комесаријат
Испорука робе	2022, 2023. и 2024.	испоручена роба	записник	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија и испоручилац	Комесаријат
Свечана додела уговора	2022, 2023. и 2024.	свечаност, присуство медија	фотографије, новински и ТВ извештаји	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Јединица локалне самоуправе	Корисници, Комесаријат, донатори

Контрола употребе	2022, 2023. и 2024.	испоручена роба	записник	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	Корисници, Комесаријат, донатори
Извештавање	До краја јануара 2023, и 2025.	Извештаји и правдање средстава	потврда о наменски утрошеним средствима	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Повереник за избеглице	Корисници, Комесаријат, донатори
Активност 1.2.2 Економско оснаживање кроз обуке за подизање стручних компетенција и доквалификације							
Развијање модела Индивидуалних планова запошљавања у сарадњи са НСЗ	I и II квартал 2023, 2024. и 2025.	Одржане серија тренинга	Развијен модел Индивидуалних планова	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град/партнерска организација/донатор	Корисници, Комесаријат, донатори
Soft skills годишње за 25 младих (писање CV).	I и II квартал 2023, 2024. и 2025.	Одржане серије обука за писање ЦВ-а, кроз интервју за посао	25 младих стекло неопходне дигиталне вештине	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град/партнерска организација/донатор	Корисници, Комесаријат, донатори
ВЕТ обуке за 15 корисника (народни универзитет)	III и IV квартал 2023, 2024. и 2025.	Одржане сертификоване обуке	15 младих добило сертификате	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Град/партнерска организација/донатор	Корисници, Комесаријат, донатори

Специфични циљ 1.3 Јачање капацитета локалне самоуправе, кроз набавку опреме и обуку кадрова за управљање миграцијама, превенцију трговине људима и израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава за активности дефинисане ЛАП-ом.

Активност 1.3.1 Обука кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених побољшању положаја ИРЛ, миграната, повратника, посебно рањивих категорија, те јачање капацитета институција локалне самоуправе и локалних партнера у управљању миграцијама као и опасностима и ризицима тог процеса

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет ЈЛС	Остали извори		
Презентација програма и јавно оглашавање активности на огласној табли Града и сдествима информисања	III и IV квартали 2022, 2023. и 2024.	Одржавање најмање две обуке за писање пројеката за 10 потенцијалних учесника	Објављен позив	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Повереник, Савет за миграције	НВО и други донатори
Одабир полазника обуке, просторије и предавача за одржавање	III и IV квартали 2022, 2023. и 2024.	Одабрани Учесници, Тренер и простор за Извођење обуке	Број учесника	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно фин. и донаторска средства	Комисија, Савет, Комесаријат	Комесаријат
Одржавање Округлих столова на тему управљања миграцијама	III и IV квартали 2022, 2023. и 2024.	Организовање најмање Једног Округлог стола	Број учесника	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	НВО и други донатори
Одржавање Округлих столова на тему интеграције	III и IV квартали 2022, 2023. и 2024	Организовање најмање Једног Округлог стола	Број учесника	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија	НВО и други донатори
Обуке на тему Превенције трговине људима у склопу јачања локалних капацитета	2023. 2024. и 2025.	Обука вршњачких едукатора на тему превенције трговине људима	Број учесника	Ресурси локалне самоуправе	Пројектно финансирање и донаторска средства	Комисија, Савет	Црвени крст, Комесаријат, НВО, Канцеларија за младе

<p>Набавка техничке опреме за унапређење капацитета за имплементацију у ЛАП-а</p>	<p>III и IV кварта л 2022, 2023. и 2024.</p>	<p>Подизање капацитета локалних партнера за континуиран у едукацију циљне групе</p>	<p>Набавка опреме за аудио визуелну подршку реализацији обука као и чување формираних јединствених евиденција</p>	<p>Ресурси локалне самоуправе</p>	<p>Пројектно финансирање и донаторска средства</p>	<p>Повереник, Савет за миграције</p>	<p>НВО и други донатори</p>
---	--	---	---	-----------------------------------	--	--------------------------------------	-----------------------------

Ресурси/буџет

На основу досадашњег искуства процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана у периоду 2022-2025. године бити потребно издвојити 10% од укупних средстава из локалног буџета, а осталих 90% је планирано да се обезбеди из донација и других извора финансирања (републичких, иностраних и домаћих фондова), односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног плана, као и из других доступних извора.

Детаљан годишњи буџет за сваку годину примене Локалног акционог плана биће урађен на основу разрађених годишњих планова за ту годину

У реализацији овог ЛАП-а, полазиће се од идентификовања и коришћења свих већ постојећих ресурса у локалној заједници (људских и материјалних), а инсистираће се и на већој самоорганизованости и учешћу ресорних министарстава у реализацији активности ЛАП-а.

Овај Локални акциони план ће се, поред осталих намена, користити у сврху представљања Града Ваљева и привлачења донаторских средстава за реализацију наведених циљева.

20 ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

УПУТСТВО:

У овом поглављу се описује из којих извора се обезбеђују финансијска средства за реализацију мера. Наводе се програми, односно програмске активности или пројекти у оквиру одлуке о буџету у оквиру којих је потребно предвидети расходе и издатке за финансирање дефинисаних мера или донаторски пројекти или сл.

Даје се процена финансијских ефеката реализације сваке од мера на буџет, у складу са законом који уређује буџетски систем. Ако се спровођење мера које се финансирају из буџета планира за текућу буџетску годину, наводи се по ком основу су та средства већ обезбеђена у буџету.

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Ваљеву за период 2022-2025. године стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Града у годинама реализације ЛАП-а, са једне стране, као и

предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за финансирање мера, пројеката и активности за унапређење положаја циљних група овог ЛАП-а расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

ЛАП садржи и процену трошкова активности/пројеката, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета Града, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошња средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,

- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

На средњорочном плану спровођења активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години, а неке се спроводе у континуитету, током више година) предвиђају се финансијска средства из буџета града Ваљева.

Одлуком о буџету Града, у наредним годинама важења овог *ЛАП-а*, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Трансфере од других нивоа власти – извор 07.

Одлуком о буџету Града, у наредним годинама важења овог *ЛАП-а*, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- **Донације од иностраних земаља – извор 05;**
- **Донације од међународних организација – извор 06;**
- **Добровољне трансфере од физичких и правних лица – извор 08.**

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средства, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на циљне групе овог *ЛАП-а*, у овом тренутку није било могуће прецизно проценити (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена).

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима/пројектима у оквиру појединих посебних циљева из *ЛАП-а*, подразумева њихово буџетирање путем *Одлуке о буџету Града* у периоду спровођења *ЛАП-а*, дакле у периоду од 2022-2025 у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње.

У складу са *Упутством за израду програмског буџета*, спровођење појединих мера потребно је планирати као програмску активност (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно као пројекат (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се *ЛАП* бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

21 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

УПУТСТВО:

У овом поглављу се дефинише ко прати спровођење ЛАП, у којим роковима се праве извештаји, кога треба и када извештавати о спровођењу ЛАП-а, када се ради вредновање учинака, ко га ради и кога о томе извештава.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду за период 2022-2025. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених Акционим планом (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као „носиоци“, а то су органи и организационе јединице (одељења и сл.) јединице локалне самоуправе односно Града. Целокупан процес ће бити поверен Савету за миграције и надлежном Одељењу.

Праћење спровођења поједначних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, посебне циљеве и мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију *ЛАП-а* електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и

активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију *ЛАП-а*, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,

- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење *ЛАП-а*, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење *ЛАП-а*,
- 5) припрему и подношење годишњих извештаја о реализацији *ЛАП-а*.

У поступку праћења спровођења *ЛАП-а* најмање једном годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење *ЛАП-*, а састанке сазива и организује Савет за миграције Града, који ће **сачинити формат за извештавање на годишњем нивоу** који ће бити усклађен са дефинисаним индикаторима како би се обезбедили потребни подаци и *ЛАП* усклађивао на начин који је заснован на објективно проверљивим подацима свих институција и организација укључених у имплементацију.

21.1 Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења *ЛАП-а* који представља континуиран процес током целокупног

22 ПРИЛОЗИ

Решење о именовану Савета за миграције града Ваљева

периода на који се *ЛАП* усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом *ЛАП-а* биће периодично рађена.

Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости *ЛАП-а* у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса планирања. Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Ex-post анализа ефеката јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

Годишње извештаје о реализацији *ЛАП-а*, припрема Савет за миграције Града и исти подноси Градском већу града Ваљева, које даје сагласност на годишњи извештај.

На основу члана 12. став 1. Закона о управљању миграцијама ("Службени гласник Републике Србије" број 107/2012 и члана 53. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ број 05/2019) Градоначелник града Ваљева доноси

РЕШЕЊЕ
О ОБРАЗОВАЊУ САВЕТА ЗА МИГРАЦИЈЕ ГРАДА ВАЉЕВА

I ОБРАЗУЈЕ СЕ Савет за миграције града Ваљева у следећем саставу:

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

1. Марко Јевтић, члан Градског већа Града Ваљева

СЕКРЕТАР САВЕТА

2. Саша Исидоровић, радно место за послове збрињавања избеглих и расељених лица у Градској управи Града Ваљева

ЧЛАНОВИ САВЕТА

3. Зора Бојичић, руководилац Одељења за друштвене делатности у Градској управи Града Ваљева
4. Гордана Јоксовић, саветник за послове социјалне заштите у Одељењу за друштвене делатности Градске управе Града Ваљева
5. Ненад Бранковић, саветник за управљање пројектима у Одељењу за локални развој, привреду и комуналне послове Градске управе Града Ваљева
6. Катарина Милићевић, директорка Центра за социјални рад „Колубара“ Ваљево
7. Александар Томић, представник Црвеног крста Ваљево
8. Милан Ђенадић, директор Националне службе за запошљавање, филијала Ваљево
9. Марија Весић, председница удружења Центар за интеграцију Рома Ваљево
10. Данијела Јанковић, Асоцијација координатора за ромска питања
11. Душан Перић, Каритас Ваљево

II Задаци Савета су да:

- сагледава и прати стање и проблеме лица у процесу миграције, на територији Града Ваљева и предлаже приоритете за њихово решавање на основу реалних могућности,
- покреће иницијативе за ефикасније управљање миграцијама,
- предлаже акциони план унапређења положаја миграната на територији Града Ваљева и програме, мере и планове активности у циљу његове реализације,

- предузима активности и предлаже мере у случају повећаног прилива миграната на подручју Града Ваљева,
- прати остваривање законске заштите и покреће иницијативе за измене и допуне прописа ради унапређења положаја миграната,
- сарађује са градским управама и службама, јавним и јавним комуналним предузећима, установама, институцијама и организацијама цивилног друштва и иницира активности у циљу развоја међународне сарадње и сарадње са другим ЈЛС,
- сарађује са међународним и домаћим организацијама и другима на реализацији пројеката који унапређују положај миграната, повратника по основу споразума о реадмисији, избеглих и расељених лица итд.
- сарађује са Комесаријатом за избеглице и миграције и извештава га о миграцијама на територији Града Ваљева, прати реализацију утврђених програма и информише јавност и Градско веће о активностима Савета.
- обавља и друге послове у области управљања миграцијама, у складу са законом.

III Стручне, административне и техничке послове за потребе Савета обавља секретар Савета.

IV Решење доставити именованим и архиви.

ГРАДОНАЧЕЛНИК ГРАДА ВАЉЕВА
БРОЈ:112-1030/2021-09
ДАТУМ: 09.12.2021. год.

ГРАДОНАЧЕЛНИК
ГРАДА ВАЉЕВА

Назар Гојковић

